

Australsk kakerlakk (*Periplaneta australasiae*)

Australsk kakerlakk ligner på den amerikanske kakerlakken, og er et stort insekt som kan bli hele 3,5 cm lang. Den er ikke vanlig i Norge, men kan opptre sporadisk enkelte steder.

Utbredelse

Australsk kakerlakk (*Periplaneta australasiae*) er en tropisk kakerlakk som er spredt rundt i hele verden. Enkelte ganger påtreffes den i Norge, men den er ikke vanlig her.

Kjennetegn

Australsk kakerlakk blir opptil 3,5 cm lang. Fargen er rødbrun til svartbrun, med en lys gul ring rundt mørkere flekker på halsskjoldet (se Figur 1). Den ligner på amerikansk kakerlakk i farge og størrelse, men den skiller lett på at den har lyse kanter ytterst på vingene. Vingene er fullt utviklet noe som gjør at den kan fly. Nymfene er lett gjenkjennelige på mange gule flekker på kroppen. Eggkapselen er 10 mm lang og 5 mm bred, er uten tydelige segmenter, og inneholder 24 egg.

Livssyklus

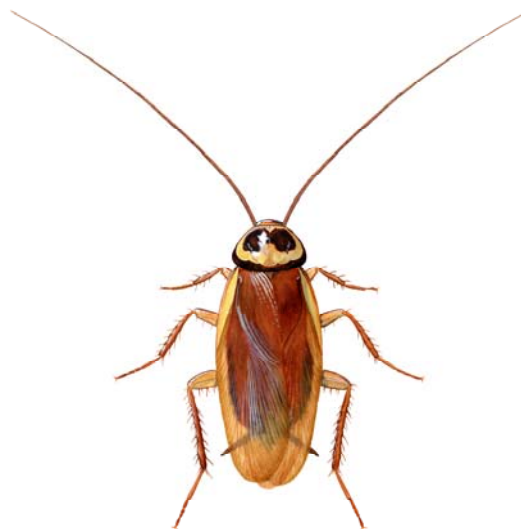
Livssyklusen til australsk kakerlakk inneholder tre stadier: egg (eggekapsel), nymfe og voksen. Etter paringen legger hunnkakerlakken sine egg i en eggekapsel. Eggkapselen gjemmes i sprekker. Klekketiden er ca 40 dager. Nymfene går gjennom 7-13 hudskifter i løpet av 9 til 12 måneder. Optimal temperatur er 30-36 °C.

Atferd

Australsk kakerlakk er altetende og aktiv om natten. Om dagen, når det er lyst, sitter de gjemt i sprekker, under og inne i maskiner og utstyr der det er mørkt. De piler raskt av gårde om de blir skremt. Ser man kakerlakker som er ute i lyset tyder det på en stor bestand. Australsk kakerlakk er avhengige av varme områder, samt tilgang på vann og fuktighet.

Spredning av australsk kakerlakk

Australsk kakerlakk kan ikke leve utendørs i Norge, og en direkte og naturlig spredning på denne måten er usannsynlig. Australsk kakerlakk kan lett spres med matvarer, klær og andre produkter. Vi vet også at kakerlakker kan følge med på lasset når ulike varer importeres fra utlandet. Man skal heller ikke avskrive muligheten for at privatpersoner kan få med seg australsk kakerlakk hjem i bagasjen etter opphold på steder med mye kakerlakker.

Illustrasjon: Hallvard Elven
© Folkehelseinstituttet

Figur 1. Australsk kakerlakk blir opptil 3,5 cm lang, og kjennetegnes på de lyse stripene på ytterkanten av vingene.

Australsk kakerlakk som skadedyr

Australsk kakerlakk kan gjøre skade på matvarer ved å spise på dem, og ved å tilgrise dem med avføring og et illeluktende sekret. Lukten som kakerlakker avgir er ubehagelig og ofte svært sjenerende i seg selv. Størst økonomisk betydning har nok kakerlakkene for restauranter og matvareprodusenter. Kakerlakker kan også spise på malerier, papir, bøker, herbarier, frimerker osv. og på den måten medføre ødeleggelser. Mange mennesker synes kakerlakker er ekle insekter, og en stor bestand av kakerlakker i boligen medfører ofte psykologisk stress hos beboerne.

Kan australsk kakerlakk spre smitte?

Australsk kakerlakk har potensial til sykdomssmitte, men det er usikkert hvor stor betydning dette har. De oppholder seg ofte i områder som kan være skitne, for eksempel så finner de ofte vann i sluk på gulvet og mat i søppelrom. De kan også lett komme i kontakt med matvarer eller steder der matvarer tilberedes. Det er videre påvist svært mange ulike arter av virus, bakterier, sopp og parasitter hos kakerlakker.

Allergi mot kakerlakker er utbredt. Dette kan medføre problemer med astma og hudirritasjoner hos mennesker som må oppholde seg i bygninger med kakerlakker.

Forebygging og bekjempelse

Se eget skriv om kakerlakker for råd om forebygging og bekjempelse av disse insektene.